

Seat No. : _____

AK-102

April-2015

S.Y.B.A., Sem.-IV

Core-213 : Sanskrit

केनोपनिषद्

(New)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : (1) प्रश्नपत्रમાં छापेल प्रश्नक्रमांक ज उत्तरवर्डीमां लखवो.

Instructions : Write the same question number in answerbook as mentioned in the question paper.

(2) सामान्य प्रश्ननां जवाबो **650** शब्दोमां लखो.

Answer of the general questions should be written in about **650** words.

(3) टूंकनोधना जवाबो **300** शब्दोमां लखो.

Answer of short notes should be written in about **300** words.

1. (A) केनोपनिषद् नां शान्तिपाठः मां वर्णवेल भंगलकामना तमारा शब्दोमां जशावो. 7

Describe in your word the good wishes as said in केनोपनिषद् - शान्तिपाठः ।

अथवा/OR

केनोपनिषद् ना पूर्वाधमां वर्णित तत्वज्ञान.

Describe the Philosophy presented in the केनोपनिषद् - पूर्वार्धः ।

(B) देवोनुं भिथ्यात्भिमान केवी रीते नाश पाभ्युं ? प्रसंग सविस्तर जशावो. 7

Explain in detail the distruction of the God's ego.

अथवा/OR

उमाहैमवती प्रसङ्ग विशे जशावो.

Explain in detail उमाहैमवती प्रसङ्गः ।

2. (A) $\sqrt{\text{कृ}}$ अने $\sqrt{\text{अस्}}$ नां आज्ञार्थ परस्मैपदना रूपो जशावो. 7

Write Imperative forms of the verb root of $\sqrt{\text{कृ}}$ and $\sqrt{\text{अस्}}$.

अथवा/OR

$\sqrt{\text{कृ}}$ अने $\sqrt{\text{भू}}$ नां विध्यर्थनां परस्मैपदना रूपो जशावो.

Write potential forms of the verb root of – $\sqrt{\text{कृ}}$ and $\sqrt{\text{भू}}$ ।

- (B) કઠોપનિષદ્ માં વર્ણવેલ યમ-નચિકેતા સંવાદ: વિસ્તૃતમાં જણાવો.
Explain in detail યમ-નચિકેતા સંવાદ: as describe in કઠોપનિષદ્ ।

7

અથવા/OR

इशावास्योपनिषद् ग्रन्थનો પરિચય આપો.

Give an introductory note on इशावास्योपनिषद् ।

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના સૂચના મુજબ જવાબ લખો :
Answer the following any **four** question as per given instructions :

16

- (1) કોઈપણ એક મન્ત્રનું વિવરણ સહિત ભાષાંતર કરો.

Translate with explanation any one of the following :

- (i) प्रतिबोधविदितं मतम् अमृतत्वं हि विन्दते ।

આત્મના વિન્દતે વીર્ય વિદ્યયા વિન્દતેઽમૃતમ્ ॥

- (ii) यो वा एतामेवं वेदापहत्य पाप्मानमनन्ते स्वर्गो

लोकेज्येये प्रतितिष्ठति प्रतितिष्ठति ॥

- (2) કેનોપનિષદ્ શીર્ષક સમજાવો.

Discuss the title કેનોપનિષદ્ ।

- (3) માંગ્યા મુજબ કરો.

Do as Direct :

- (i) ब्राह्मणः वेदाध्ययनं _____ । (√कृ विध्यर्थ/Potential)

- (ii) अहं तत्त्वचिन्तकः _____ । (√भू आज्ञार्थ/Imperative)

- (iii) बालाः अभ्यासप्रियाः _____ । (√अस् विध्यर्थ/Potential)

- (iv) सर्वे _____ निरामयाः । (√अस् आज्ञार्थ/Imperative)

- (4) પ્રશ્નોપનિષદ્ નું વિષયવસ્તુ ચારથી પાંચ વાક્યોમાં જણાવો.

The subject matter of પ્રશ્નોપનિષદ્ । (Four to Five lines)

- (5) ઉપનિષદ્ શબ્દનો અર્થ જણાવો.

Give the meaning of ઉપનિષદ્ word.

- (6) ગમે તે એક શબ્દનોંધ લખો :

Write word notes (any **one**)

- (i) मघवन्

- (ii) जातवेदस्

4. કોઈપણ છ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

12

Write answer of the following questions. (any **six**)

- (1) ‘मा विद्विषावहे’ નો અર્થ શું થાય ?

Explain the sentence – ‘મા વિદ્વિષાવહે’ ।

- (2) કેવા પુરુષો અમૃતત્વને પામે છે ?

What kinds of human reach immortality ?

- (3) यक्ष विशे ज्ञावा गयेल अग्निदेवने शो अनुभव थयो ?
What was the experience of अग्निदेव: when he met यक्ष: ?
- (4) हैमवतीउमा कोनी समक्ष प्रगट थया ?
Whom appeared in front of हैमवतीउमा ?
- (5) $\sqrt{\text{क}}$ धातु अटले शुं ?
What is the meaning of root $\sqrt{\text{क}}$?
- (6) $\sqrt{\text{अस्}}$ धातु अटले शुं ?
What is the meaning of root $\sqrt{\text{अस्}}$?
- (7) केनोपनिषद् भाटे अन्य कया नामो प्रयोजय छे ?
Give the names of केनोपनिषद्.
- (8) नचिकेता यम पासेथी कया त्रश वरदान मांगे छे ?
Which three boons does Nachiketa ask from Yam ?

5. (A) नीचेना विधानो जरां छे के जोटां ते जशावो. जरा माटे (✓) अने जोटां माटे (×) निशानी करो.

10

State whether the following statements are true or false. Tick mark (✓) for true and (×) for false.

- (1) गुरु-शिष्यनां संवाद रूपे रयायेल साहित्य अे रूपको छे.
रूपका: Litration has been created by the conversation of गुरु-शिष्य: ।
- (2) इन्द्र अन्य देवो करता यडियातो अन्यो.
इन्द्र: became better then other Gods.
- (3) केनोपनिषद् नो आरंभ नान्दी श्लोक: थी थाय छे.
केनोपनिषद् is initiated by नान्दी श्लोक:.
- (4) इशावास्योपनिषद् ऋग्वेद साथे संकणायेल ग्रन्थ छे.
इशावास्योपनिषद् is related with ऋग्वेद: ।
- (5) प्राण जेना वडे श्वास ले छे, ते तत्त्व ब्रह्म छे.
ब्रह्म is the element through which one breath.
- (6) नचिकेताना पिता दानमां सुवर्णमुद्रा आपे छे.
Nachiketa's father donate gold coin.
- (7) प्रश्नोपनिषद् रामायण ग्रन्थनो भाग छे.
प्रश्नोपनिषद् is a part रामायण ग्रन्थ: ।
- (8) परधर्म भयावह: भवानि ।
- (9) कठोपनिषद् मां मातरिश्वा नाम वायुदेव माटे प्रयोजेछुं छे.
In कठोपनिषद् मातरिश्वा name used for वायुदेव:
- (10) सह नौ भुनक्तु आ पंडित श्रीमद्भगवद्गीतामांनी छे.
सह नौ भुनक्तु sentence is written in श्रीमद्भगवद्गीता.

(B) જોડકાં જોડો :

4

Match the columns :

A	B
1. ઉપનિષદ્	a. ઉમાહૈમવતી
2. અગ્નિદેવ:	b. કેનોપનિષદ્
3. કુર્યુ:	c. વૈદિક સાહિત્યનું અન્તિમ ચરણ
(Last step of Vedic literature)
4. કેનેષિતં	d. વિધ્યર્થ પ્રયોગ
-